

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і
науки України

Національний
університет фізичного
виховання і спорту
України

Спортивний комітет
України

ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ КОМПЛЕКСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЗАХОДІВ «СТУДЕНТСЬКА НАУКА В СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ»,

присвячені 90-річчю

Національного університету фізичного виховання і спорту України

03 квітня 2020 року

КИЇВ, УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і
науки України

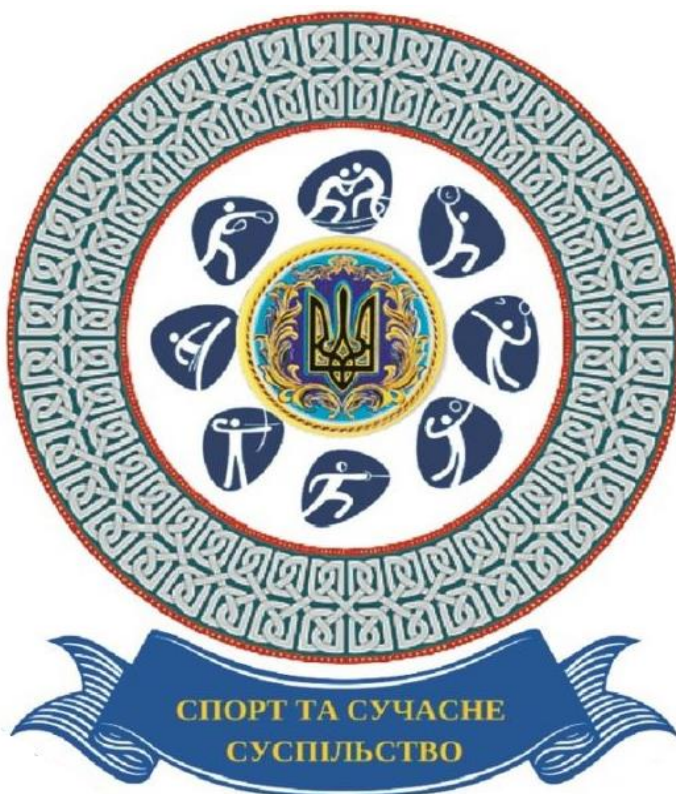

Національний
університет фізичного
виховання і спорту
України

Спортивний комітет
України

ХІІІ МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ «СПОРТ ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО»

ЧАСТИНА I

03 квітня 2020 року

КИЇВ, УКРАЇНА

«Спорт та сучасне суспільство» : Матеріали XIII Міжнародної студентської конференції [Збірка матеріалів Комплексних міжнародних заходів «Студентська наука в сфері фізичної культури і спорту: сучасні тренди», присвячених 90-річчю Національного університету фізичного виховання і спорту України]. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України [електронний ресурс]. 03 квітня 2020. Частина I. 260 с.

Редакційна колегія:

- Борисова О.В.** проректор з науково-педагогічної роботи; д. фіз. вих., професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ
- Гончаренко Є.В.** к.фіз.вих., декан тренерського факультету, доцент кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ; декан тренерського факультету
- Когут І.О.** голова Вченої Ради Науково-дослідного інституту НУФВСУ; д. фіз. вих., професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ
- Матвеев С.Ф.** завідувач кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ
- Нагорна В.О.** к. фіз. вих. і спорту, доцент кафедри спортивних ігор НУФВСУ
- Юденко О.В.** головний редактор збірника студентських наукових робіт; доцент кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ, канд.пед.наук, заст. Завідувача кафедри з наукової роботи

Збірка містить наукові праці, що присвячені висвітленню різних історичних, організаційно-управлінських, правових та економічних аспектів та засад розвитку фізичної культури і спорту; актуальних проблем підготовки спортсменів; теоретико-прикладним питанням реалізації олімпійська освіти.

Наукові статті збірки представляють інтерес для студентів, викладачів та фахівців, професійна діяльність яких відповідає шифрам спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт» та 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

ЗМІСТ

Стор.
7

Секція 1. Історичні, організаційно-управлінські, правові та економічні засади розвитку фізичної культури і спорту

<i>Назва роботи</i>	<i>Автор (-и)</i>	
Application of virtual reality technologies in the progress of training of sportsmen	<i>S. Bekar,</i>	8
The educational programs for billiard coaches in European countries	<i>S. Zavgorodniy</i> <i>V. Skvortsov,</i>	12
	<i>I. Skorokhodova,</i> <i>A. Mytko,</i> <i>V. Nagorna,</i> <i>Baić Mario</i>	
Здійснення фізичного виховання дітей дошкільного віку в процесі проведення лижних прогулянок	<i>Д.І. Авраменко,</i>	19
Психолого-педагогічні умови формування позитивного ставлення до власного здоров'я у дітей дошкільного віку	<i>С.А. Титаренко</i> <i>А.В. Антупенко;</i>	23
Особливості трансферних переходів гравців у футболі (на прикладі Європи)	<i>С.А. Титаренко</i> <i>Д.С. Бабенко,</i>	27
	<i>Є.А. Шитікова,</i> <i>С.Ф. Матвєєв</i>	
Маркетингові інновації в фітнес-індустрії	<i>В.С. Бакалінська,</i>	33
	<i>О.І. Попрозман</i> <i>А.С. Білоус,</i>	38
Про інноваційні форми вивчення мотивації осіб з травматичними ураженнями опорно-рухового апарату до спортивно-оздоровчої діяльності в пул-більярді	<i>О.П. Павленко,</i> <i>О.В. Юденко,</i> <i>Е.В. Дьомін</i>	
Студентський спорт в Наддніпрянській Україні впродовж ХІХ – початку ХХ століття	<i>А.С. Болотіна,</i>	46
Специфічні ознаки арбітражу на етапі початкової підготовки	<i>Н.Д. Соколова</i> <i>Н.В. Волощук,</i>	51
	<i>Є.А. Шитікова,</i> <i>С.Ф. Матвєєв</i>	
Футбол як ефективний засіб фізкультурно-спортивної реабілітації учасників військових локальних конфліктів	<i>І.В. Гевчук,</i>	54
	<i>О.В. Юденко,</i> <i>С.В. Бойченко</i> <i>В.В. Шевченко</i>	
Розвиток вольових якостей у дітей старшого дошкільного віку засобом рухливої гри	<i>С.В. Гниденко,</i>	61
Управління процесами боротьби із застосуванням допінгу в спорті	<i>С.А. Титаренко</i> <i>А.О. Данильченко,</i>	65
Особливості менеджменту в спортивній діяльності	<i>О.І. Попрозман</i> <i>Е.Р. Дирда,</i>	69
	<i>Л.В. Калита</i> <i>Б.І. Дриган,</i>	74
Дослідження інтересів школярів до різних видів активностей	<i>І.С. Матвієнко</i> <i>О.М. Земечев,</i>	77
Оцінка мотивації до занять східними єдиноборствами українських спортсменів з порушенням слуху з використанням інноваційних технологій	<i>І.І. Прима,</i> <i>О.В. Юденко</i>	
Контроль психологічної готовності кваліфікаційних більярдистів до головних змагань макроциклу	<i>А.А. Клестов,</i>	82
	<i>А.О. Митько,</i> <i>О.В. Борисова,</i> <i>Нагорна В.О.</i>	
Проблеми менеджменту у спортивній діяльності в умовах	<i>І.Є. Клименко,</i>	86

комерціалізації інфраструктури фізичної культури та спорту	<i>О.І. Попрозман</i>	
Особливості проведення змагань з марафону в Україні	<i>Д.П. Ковальчук,</i>	90
	<i>К.В. Краснянський</i>	
Формування та розвиток комуніації та комункабельності	<i>С.Т. Кошляк,</i>	95
спортивних фахівців	<i>Л.В. Калита</i>	
Роль стейкхолдерів для спортивних організацій	<i>А.В.Кралев,</i>	100
	<i>О.І. Попрозман</i>	
Міжнародний досвід фінансування сфери фізичної культури і	<i>М.Є. Лановенко,</i>	104
спорту	<i>Л.В. Калита</i>	
Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю засобами фізичної	<i>К.В. Липова</i>	107
культури і спорту	<i>В.Л. Маринич</i>	
Обґрунтування застосування засобів відновлення у учасників	<i>В.І. Лукаш,</i>	111
війсьових локальних конфліктів в програмах фізкультурно-	<i>В.А. Ігнатенков</i>	
спортивної реабілітації	<i>О.В. Юденко</i>	
	<i>Н.М. Крушинська</i>	
Особливості лідерства в фізкультурно-спортивних організаціях	<i>К.А. Мазур,</i>	118
	<i>Л.В. Калита</i>	
Стратегічний менеджмент у спорті	<i>Р.В. Мазур,</i>	122
	<i>О.І. Попрозман</i>	
Сучасні тенденції в управлінні розвитком неолімпійським	<i>О.А. Макаренко,</i>	126
спортом	<i>Т.А. Кропивницька</i>	
Проблеми матеріально-технічного забезпечення змагань	<i>А.О.Пархоменко,</i>	130
стрілби з луку	<i>К.В. Краснянський</i>	
Початковий відбір та прогнозування обдарованості юних	<i>Н.О. Руснак,</i>	135
більярдистів 7-9 років	<i>Л.В. Жигайлова,</i>	
	<i>О.В. Борисова,</i>	
	<i>В.О. Назорна</i>	
Тенденції розвитку світового професійного футболу	<i>А.І. Садовський,</i>	141
	<i>Є.А. Шитікова,</i>	
	<i>С.Ф. Матвеев</i>	
Футбольні клуби Європи: аналіз джерел доходів і витрат клубів	<i>О.С. Скирто,</i>	144
	<i>Ю.І. Бутенко</i>	
Волонтерський рух в адаптивному спорті	<i>О.В. Степанюк,</i>	148
	<i>І.О. Козут</i>	
Формування просторової орієнтації у старших дошкільників	<i>С.А. Титаренко</i>	153
засобом рухливої гри		
Історичні аспекти та особливості змагальної діяльності	<i>І.Р. Шерстюк,</i>	158
гімнасток в групових вправах	<i>Н.Г. Долбишева</i>	
Секція 2. Актуальні проблеми підготовки спортсменів		164
Планування навчально-тренувального процесу спортсменів, які	<i>Є.А. Білозерська,</i>	165
спеціалізуються в роликовому спорті, в групах спеціалізованої	<i>О.С. Холодова</i>	
підготовки		
Формування техніки володіння скакалкою в гімнастиці	<i>О.О. Бутенко,</i>	170
художній на етапі попередньої базової підготовки	<i>Ю.М. Сялямін</i>	
Особливості вибору ігрового амплуа в волейболі з урахуванням	<i>А.О. Васильєва,</i>	176
специфіки змагальної діяльності кваліфікованих гравців	<i>С.М. Скрипка,</i>	
	<i>О.Л. Шльонська</i>	
Передумови формування стійкої техніки спортивної ходьби в	<i>О.О. Виноградова,</i>	182
умовах втоми	<i>Г.О. Лопатенко</i>	
Методика вдосконалення координаційних здібностей у юних	<i>І.С. Гончаренко,</i>	185
спортсменів спортивно-бальних танців 6-7 років	<i>В.В. Воронай</i>	

Проблема наявності кваліфікованих тренерів-менеджерів	<i>І.В. Грищенко, М.М. Приймак</i>	189
Формування мотивації у спортсменів до занять фехтуванням на початковому рівні	<i>О.Д. Джорджевич В.В. Чухловіна</i>	192
Сучасний стан питання оцінки когнітивних здібностей спортсменів у спортивних хединоборствах	<i>О.Л. Довганінець, І.М. Кірпа, Г.Г. Саава, Г.В. Коробейніков</i>	197
Підвищення аеробних можливостей кваліфікованих бігунів на середні дистанції в річному циклі підготовки	<i>Н.М. Крушинська, Я.Б. Тютюник</i>	202
Особливості психофізичної підготовленості спортсменів 8-10 років до змагань з фігурного катання на ковзанах	<i>Н.В. Кущенко, В.А. Савенков</i>	207
Спортивні танці як сфера спорту та мистецтва	<i>А.Р. Лавров, І.В. Фольварочний</i>	211
Захоплення та спортивні потреби молодших школярів як інформаційна основа для формування мотивації до занять баскетболом	<i>Н.В. Лісничка, Я.В. Чепель, С.Є. Шутова</i>	214
Кіберспорт: стороннє програмне забезпечення в онлайн іграх та боротьба з ним	<i>І.А. Лут; Ю.О. Юхно</i>	219
Вікова динаміка відбору і орієнтації в плаванні	<i>Є.І. Пастухов, Ю.Г. Шульженко, Є.А. Пінчук</i>	223
Перетренованість у фігурному катанні	<i>А.В. Петронюк, Л.О. Драгунов</i>	227
Адаптивна фізична культура як один з найбільш дієвих засобів реабілітації військовослужбовців з інвалідністю	<i>К.Ю. Пироженко, І.О. Козут</i>	229
Критерії оцінки координаційних здібностей у кваліфікованих волейболісток	<i>В.П. Полушкіна, О.Л. Шльонська</i>	234
Особливості використання методу колового тренування на етапі початкової підготовки в тенісі у дитячо-юнацькій спортивній школі	<i>В. Саєнко, В. Філінська, Г.В. Петренко</i>	239
Секція 3. Олімпійська освіта:		243
теоретико-прикладні питання реалізації		
Адаптивні реакції вегетативної нервної системи у вивсококваліфікованих спортсменів, займаючихся вольною боротьбою	<i>М.Б. Бауржан, К.Б. Абзалиєв, С.Ф. Беркинбаєв, Ж.М. Андасова, Б.Т. Мухамадієв</i>	244
Роль тренера в психологічній підготовці у позашкільній роботі з фізичної культури і спорту	<i>Ю.В. Жигайлова, Т.Л. Полулященко</i>	247
Формування в старших дошкільників здорововго способу життя засобом українських народних ігор	<i>Т.Г. Пустинник</i>	254

5. Користь більярду для розвитку особистості і здоров'я. // *Вікна*. 18.07.2019 : <http://vikna.if.ua/cikavo/100369/view>
6. Нагорна В.О. Использование бильярда как средства решения проблемы социальной, бытовой и профессиональной реабилитации для больных с травмами позвоночника и спинного мозга / В.О. Нагорная // *Материалы IV Международной научной конференции студентов и молодых ученых «Актуальные вопросы спортивной медицины, лечебной физической культуры, физиотерапии и курортологии»* М., 2005. С. 23-24.
7. Нагорна В.О. Побудова рекреаційних занять з пул-більярду для осіб зрілого віку [Текст] : дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Вікторія Олегівна Нагорна; Національний ун-т фізичного виховання і спорту України. К., 2008. 194 арк.
8. Особливості змагальної діяльності більярдистів з порушеннями опорно-рухового апарату / В.О. Нагорна, А.А. Котляр // *Спорт та сучасне суспільство: мат. X Міжнар. наук. інтернет-конф.* 03 березня 2017 р. К.: Олімп. л-ра. С. 147-150.
9. Спортивні ігри як пріоритетний напрям адаптивного спорту в Україні / В.О. Нагорна, М.О. Дорошенко, Л.Г. Гришко, І.В. Новікова // *LX Міжнарод. науч.-практ. конференції «Научная дискуссия: вопросы педагогики и психологии»*. 2017. № 3(60). С.223-229.

СТУДЕНТСЬКИЙ СПОРТ В НАДДНІПРЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ВПРОДОВЖ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

А.С. Болотіна, Н.Д. Соколова
Національний університет фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна

Актуальність. Спорт в Україні завжди був невід'ємною складовою життя різних верст населення. Проте, впродовж тривалого періоду спорт носив класовий та військово-прикладний характер. Поступово пріоритети змінювалися і люди займалися спортом заради підтримки фізичної форми, покращення здоров'я, для деяких це було просто розвагою. За часів

перебування в складі Російської та Австро-Угорської імперій, в Україні розпочинається становлення студентського спорту. Звичайно, питання його розвитку неодноразово ставали об'єктом дослідження сучасних вчених та фахівців, але спроба по-новому оцінити події минулого може сприяти зародженню інтересу до подальшого вивчення історії студентського спорту.

Мета дослідження та завдання дослідження висвітлити процес становлення й розвитку студентського спорту в Україні впродовж ХІХ – початку ХХ ст.

Методи та організація дослідження теоретичний аналіз літератури, порівняльно-історичний та описовий методи дослідження.

Результати дослідження та їх обговорення. Впродовж ХІХ-поч. ХХ ст. студентство було одним із найбільш активних елементів суспільства, яке намагалося вирішувати не тільки нагальні питання університетського життя, а також інші проблеми для задоволення власних та суспільних інтересів. Для цього університетська молодь об'єднувалася в різноманітні групи, товариства, проте, ця ініціатива не завжди підтримувалась урядом. Саме наполегливість студентської громади сприяє широкому поширенню спорту в країні.

Впродовж ХІХ ст. спорт носив елітарний характер. Ще на початку століття на території Наддніпрянської України отримують розповсюдження різні приватні установи: фехтувальні та стрілецькі клуби, гімнастичні й плавальні школи; для занять будуються спеціальні споруди: манежі, стрілецькі тири, іподроми.

Однак, необхідно підкреслити, що студентський спорт, який зароджувався в цей період, долучав до себе лише забезпечену молодь. Спортивні заняття вимагали, по-перше, чималих затрат вільного часу, який можна було витратити на додатковий заробіток; по-друге, коштів на відповідний одяг (одним із факторів добробуту була наявність одягу та взуття), інвентар та спорядження. Необхідним було й відповідне якісне харчування, яке не могло собі дозволити абсолютна більшість студентів. Значна частина студентства жила так зв. «богемним», аристократичним життям, надаючи

перевагу розвагам та гулянням. Студенти брали участь у балах, вечорах, концертах, маскарадах, проводили ночі за грою в азартні ігри, захоплювалися відвідуванням кабаків та інших розважальних закладів.

Незважаючи на те, що в 1889 р. гімнастику запровадили як обов'язкову навчальну дисципліну в початкових та середніх навчальних закладах, у вищій школі займались фехтуванням, верховою їздою та танцями можна було факультативно і за додаткову платню. Лише напередодні Першої світової війни усіх студентів змусили займатися стрільбою, оскільки країна готувалась до військових дій. З початком загального піднесення студентського руху у 1890-х рр., царський уряд був вимушений переглянути своє ставлення до студентських об'єднань. Напевно тому, у 1901 р. з'являються «Тимчасові правила про порядок організації студентських осередків у вищих навчальних закладах Міністерства освіти», які дозволяли діяльність студентських спортивних гуртків та секцій, «займатися різного роду фізичними вправами, якщо на те буде особливий дозвіл директора». [3, с. 56] Одним із таких об'єднань став «Спортивний гурток студентів Університету святого Володимира» (1909 р.), створений завдяки наполегливості та небайдужості професора Оболонського [2]. Гуртківці, якими «могли стати всі бажаючі благонадійні студенти, котрі сплачували членські внески на його утримання», розвивали гімнастику, футбол, лаун-теніс, ковзанярський спорт, для чого облаштували гімнастичний зал та залили каток [1, с. 86]. Студенти організовували спортивні лекції, свята та вечори, збір з яких йшов на потреби гуртка. Одним із таких заходів було пароплавне гуляння 15 травня 1914 р. до Межигір'я, де відбулися спортивні виступи гуртківців – метання диску, ядра, спису, стрибки у висоту з місця та з розбігу, партерна гімнастика та боротьба [3, с. 56].

Дане починання дало потужний поштовх уже самим студентам клопотатися про організацію спортивних гуртків. Так, в Києві працював гімнастичний гурток при Політехнічному інституті, аналогічні об'єднання діяли при Харківському та Новоросійському університетах. За даними радянського дослідника В.В. Столбова, напередодні Першої світової війни в

Російській імперії функціонувало 195 вузів, у 40 з яких були створені спортивні гуртки [1, с. 86]. Одним із популярних та загальнодоступних видів спорту серед студентства залишався ковзанярський. За інформацією з літературних джерел у січні 1913 року тільки в Києві діяло чотири ковзанки: «Полярна зірка», «Крижане поле», ковзанка Політехнічного університету та на Деміївці. На одній з ковзанок у січні – лютому 1913 р. було проведено змагання з ковзанярського спорту й фігурного катання [3, с. 56].

На початку ХХ ст. популярним став футбол, завезений до нашої країни англієцями в середині ХІХ ст. Появі та розвитку футболу в Наддніпрянській Україні, сприяла низка геополітичних та економічних факторів, а саме: розвиток Донецького кам'яновугільного басейну, будівництво телеграфної лінії між Англією та Індією, розвиток промисловості і товарообороту в країні тощо. Вказані фактори надавали можливість залучити до роботи в країні іноземних службовців, які, окрім спеціальних знань, везли з собою знання в галузі спорту. Не залишилися в цьому питанні і осторонь студентство. У 1906 р. футбольну команду організували студенти політехнічного інституту. Засновниками студентської команди «Політехніки» стали професори М.Б. Делоне, П.К. Плотніков і викладач М.О. Панаєв [1, с. 79-80].

Після Жовтневої революції 1917 р. студентський спорт став розвиватися в іншому руслі. 1 грудня 1920 р. в Харкові (тодішній столиці Української РСР) засновується вищий навчальний заклад ДІФКУ – Державний інститут фізичної культури України; в інших університетах створюються кафедри фізичного виховання. Відліком існування обов'язковості фізичного виховання студентів слід вважати Постанову Наркомпросвіти УСРР від 21 вересня 1929 р., коли відповідно до Декрету Ради народних комісарів СРСР від 16 серпня 1929 «Про фізкультурний рух» цей предмет було введено у навчальні плани вищих навчальних закладів і технікумів. Звичайно, цього було вкрай недостатньо (всього три години на декаду), при цьому студенти займалися лижним спортом, боксом, гімнастикою, легкою атлетикою.

Незабаром починають проводити перші імпровізовані студентські змагання. У програму входили хокей, лижні гонки, ковзанярський спорт, бокс і пінг-понг; починають виходити посібники, в яких викладались основи техніки, тактики і методики навчання фехтуванню, плаванню, стрільбі та іншим видам спорту. Поступово, мілітариська політика радянського уряду перетворює спорт на засіб для підготовки майбутніх захисників країни. Складання нормативів ГТО, обов'язкова військова підготовка з виїзною польовою практикою змушують молодь забути про головне призначення спорту – гармонійний розвиток особистості, як фізично так і морально.

Висновки Отримані результати дослідження свідчать, що впродовж ХІХ – поч. ХХ ст. було закладено значну базу для розвитку студентського спорту в Україні на подальші роки. Спорт став невід'ємною складовою суспільного життя, одним із захоплень студентства, активним способом проведення дозвілля. У ході дослідження з'ясувалося, що в своєму становленні вітчизняний студентський спорт пройшов кілька етапів – від звичайних розваг еліти до засобу підготовки захисника країни. Впродовж ХІХ – поч. ХХ ст. розпочався відлік розвитку студентського спорту. Незважаючи на захоплення молоді ідеями революції, відсутність підтримки з боку урядовців, створення спортивних гуртків – це не зупинило. Проте, ставлення молоді до фізичної культури було різне, з одного боку – «небажані» гості у спортивних товариствах, з іншого – ентузіасти.

Перспективи подальших досліджень варто спрямувати на подальше вивчення проблем розвитку студентського спортивного життя в інших країнах обраного періоду.

Література:

1. Вербицький В.А. «Історія фізкультури та спорту в Україні». Навчальний посібник, Миколаїв. ЧДУ ім. П.Могили, 2014 р.
2. Демешук А.В. «Спорт в університеті Святого Володимира». URL: <https://kuprienko.info/demeshhuk-a-v-sport-v-universiteti-svyatogo-volodimira/> (дата звернення: 23.03.2020).

3. Кругляк М. «Спорт в житті студентства підросійської України другої половини ХІХ – початку ХХ ст.» // *Історична панорама. Спеціальність : Історія*. 2009. Вип. 8. С. 7-19.

СПЕЦИФІЧНІ ОЗНАКИ АРБІТРАЖУ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Н.В Волощук, Є.А. Шитікова, С.Ф. Матвеев
Національний університет фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна

Актуальність. Масовий розвиток і популярність гри у футбол вимагає не тільки високого рівня навчально-тренувального процесу, але і організації змагань. Важлива роль в успішному виконанні цього завдання належить футболістам-арбітрам. Арбітраж у футболі набуває особливого значення в силу того, що в його основі лежить суб'єктивна особистісна оцінка арбітрами різноманітних ігрових ситуацій, що виникають в різних частинах поля, що передбачає, насамперед володіння стійкими спеціальними навичками суддівської професії; бути максимально стійким, ерудованим та сконцентрованим. Протягом сезону арбітри початкової кваліфікації обслуговують велику кількість матчів, що безпосередньо пов'язано і залежить від фізичної та психологічної підготовки.

Науковці вивчали проблеми підготовки футболістів-арбітрів, зокрема питання психологічної та теоретичної складової (Спірін А.Н., 2003; Кулалаєв П.М., 2006; Будогоський А.Д., 2008), проте в сучасній літературі майже відсутні роботи, присвячені особливостям підготовки арбітрів на етапі початкової підготовки з урахуванням специфічності арбітражу на цьому етапі. На сьогоднішній день значно мало уваги приділяється підготовці арбітрів початкової кваліфікації та практично відсутній якісний відбір, оскільки саме він є запорукою виховання та належною підготовкою арбітра у футболі [1, 3].

Актуальність дослідження пов'язана з визначенням ключових факторів підготовки футболістів-арбітрів та узагальненням компонентів успішної підготовки арбітрів початкової кваліфікації.